

מן הפאר

אמרות ופנינים, מוסרי חיים ולקחים, מבאר חפרוה שרים - רבוה"ק מגור, נבג"מ ובלחט"א

אמרות מבאר רבותינו הק'

פרשת ויחי תשפ"ג
שנה א' גרין י"ב ~

ויחי יעקב: (מז כח.)

ברש"י: למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרות השעבוד, שהתחילו לשעבדם.

שואל הרבי ה"בית ישראל" בשם ה"שפת אמת" ז"ע: והרי איתא במדרש שכל זמן שאחד מן השבטים קיים לא היה שעבוד, ויוסף הרי עוד היה חי לאחר פטירתו של יעקב אבינו כשישים שנה, ושאר האחים האריכו עוד יותר, ואם כן מה הפירוש שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם מצרות השעבוד? ומתוך שפ"א: שאמנם לאחר פטירתו של יעקב אבינו עדיין לא התחיל השעבוד - שעבוד הגוף, אבל התחיל אז שעבוד רוחני, שבני ישראל התעוררו בתרבות מצרים, וזה"פ עיניהם ולבם.

אל תקברני במצרים: (מז טו.)

ברש"י: סופה להיות עפרה כינים, ומרחשין תחת גופי. שואל ה"שפת אמת" בליקוטים: דבסתמא בארץ גושן אשר שם בני ישראל היו לא היה כינים ואם כן אפשר לקבור שמה, ואפשר, דסדנא דארעא חד היא, מיהו הלשון ויהיו מרחשין תחת גופי אינו מיושב.

ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלקים בזה וגו': (מז טז.)

הרבי ה"אמרי אמת" ז"ע אומר: שהפירוש הפשוט בתיבת 'בזה' הוא כי יעקב אבינו ע"ה אמר 'מי אלה' - ופירש"י שאינם ראוין לברכה, ועל זה השיב יוסף 'אשר נתן' וגו' - בזה היינו שנולדו במצרים ואילו היו נולדים בארץ ישראל היו יותר טובים. איתא בספר 'מגלה עמוקות' 'בזה' - היינו בזה עצמו שאינן ראוין לברכה אני מברכם. ונצרך פשט כי קשה להבין כוונתו. ומבאר כוונת ה"מגלה עמוקות" על פי חסידות: שזה שיודעים שאינם ראוין לברכה זה הוא הברכה עבורם. ועי"ש בתרע"ו שמבאר באריכות.

ועיני ישראל כבדו מזוקן לא יוכל לראות: (מז ט"ז.)

הרבי "בית ישראל" ז"ע שואל והרי מקודם כתיב 'יורא ישראל את בני יוסף' אך אי' בספרים שהאברים של עובדי ה' מוזכרים לעשות רק הטוב והנכון ואם לאו האברים אינם יכולים לעשות, כענין דאי' בספרים וישלח אברהם את ידו שהיה נצרך לעשות בחזוק, וגם כאן כאשר הראו לו מן השמים הדורות שעתידיים לצאת מהם אזי לא יוכל לראות שהענינים לא ראו, וזהו רק לשבח וכבדו

- ענין כבוד כדאי' בגמ' יעקב אבינו זקן ויושב ביישיבה מזה הפסוק 'כבדו מזוקן'.

שואל הרבי ה"פני מנחם" ז"ע: והרי כתיב להדיא שראה, 'יורא ישראל את בני יוסף' וגו', ומהו לא יוכל לראות, ואולי הפירוש כעין שהגיד כ"ק אאז"ל בשם ה"שפת אמת" בשם ה"חידושי הרי"ם" ז"ל 'ויחי יעקב בארץ מצרים' - שעל ידי מידת האמת מדתו של יעקב אבינו יכולים לחיות גם בארץ מצרים, וזהו הכח שהביא יעקב אבינו בבג"י, שאפילו כאשר לא יוכל לראות, שנסתמו עיניהם, קושי הגלות, עם כל זה על ידי רצון והשתוקקות יהיו יכולים לראות, להיות תמאין אפי שכונתא, שגם בגלות יכולים להיות מקושרים בהש"י, ואפילו הדורות שאינם ראוים יתקיים בהם 'ישמך אלקים כאפרים וכמנשה'.

ראות פניך לא פללתי: (מז יא.)

שואל הרה"ק ה"שפתי צדיק" ז"ע: לכאורה היה יעקב אבינו צריך לומר זאת כשראה בפעם הראשונה את יוסף ואת זרעו, ולא אחז שכבר היה רגיל עמו טו"ב שנים ולומר עמם. אך דרך איש פשוט ששוכח החסד ונעשה הרגל. משא"כ יעקב אבינו ע"ה היה מכיר טובה בסוף כמו שהיה הישועה באותו היום. גם י"ל שלא כיוון על ראייה פשוטת רק אל מראה פנימיות ותוכו רצוף אהבת השי"ת.

וישלח ישראל את מימיו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר וגו': (מז יד.)

אומר כ"ק אדמו"ר שליט"א: הקדים אפרים למנשה, דרך רמז כי יוסף הצדיק שם שמות בניו כענין המאורע כדי להזכיר את הנסים שעשה הקב"ה עמו, מנשה על שם 'כי נשני אלקים את כל עמלי', חלק הצער, ואפרים ע"ה הכירני אלקים בארץ עניי, השמחה שעם כל זאת הפריני וגו', זהו שהקדים יעקב אפרים למנשה, ללמד כי מדת אפרים קודמת, להיות בשמחה במה שנתן השי"ת גם בדרך עניי, וזהו 'הבן יקר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אוכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם ה'", כי מדת אפרים מעוררת הברכה, על כן מזכירין שם אפרים, כי בזה מעוררים רחמים וחל הברכה.

האלקים אשר התהלכתי אבותי לפניו וגו': (מז טו.)

אומר כ"ק אדמו"ר שליט"א: זו היא הברכה אשר ברח יעקב ליוסף, אבל את בניו ברח 'המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים' - מן הנראה שיש הבדל מעט בין הדורות, ענין ירידת הדורות, ומ"מ אמר 'אפרים ומנשה

כראובן ושמעון יהיו לי', שהמה יהיו כדור הקודם, וזו הברכה לכל ישראל, 'בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה' שהעלה אותם להיות כדור הקודם, כמו כן הברכה לכל ישראל בכל הדורות, שיוכלו להתעלות כדורות הקודמים.

יברך את הנערים וגו': (מז טו.)

בשם ה"חידושי הרי"ם" ז"ע: ולא מפרש שמותם כי יעקב אבינו ע"ה כיון ברכה מיוחדת בזה לצעירים שיהיו נשמרים מכל רע, ושם 'נער' הוא מל' מנוער [אפשאלקען] וגם הוא ל' ריקן ובאם שהנערים יש להם יגיעה ומגיעים עצמם לזהות הפסולת בזה יתברכו שיקרא בהם שמי ושם אבותי וכו', שיופיע בתוכם האבות אברהם יצחק ויעקב, וגם 'המלאך הגואל אותי מכל רע' - נקרא ע"ז שיהיה שומר הברית.

האספו ואגידה לכם: (מז א.)

כותב הרבי ה"לב שמחה" ז"ע: ענין האחדות, יעקב אבינו הקדים לפני הברכות ענין האחדות שיהיה כלי להחזיק הברכה כמ"ש סוף עוקצין לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, גם בברכת כהנים וצונו לברך את עמו ישראל באהבה, י"ל הכונה על אהבה בין ישראל עצמם, לאהוב את איש רעהו ולהיות כולם יחד באחדות, זו הברכה לישראל קודם שמברכין יברוך ה' וגו', שיהיה כלי להחזיק הברכה.

זבולן לחוף ימים ישכון: (מז ט"ז.)

ברש"י: שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא וממציא מזון לשבט יששכר והם עוסקים בתורה והוא שאמר משה 'שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך'. אומר ה"חידושי הרי"ם" ז"ע: כל אחד ואחד יוכל להיות יששכר וזבולון שבשעה שעוסק בתורה הוא נקרא יששכר ובשעה שעוסק בתורה הוא נקרא יששכר ובשעה שעוסק במלאכה או בפרקמטיא נקרא זבולון שיוכל לעסוק אחר כך בתורה. וזה יפה ת"ת עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון.

יהי דן נחש עלי דרך וגו' לישועתך קויתי ה': (מז ט"ז.)

הרבי ה"אמרי אמת" ז"ע מביא את דברי האבן עזרא שכאשר ראה יעקב בנבואה את בנו דן בדמות נחש מיד פחד ואמר 'לישועתך קויתי ה'. והקשה הר"י יצחק קארע ע"ה הלא גם את יהודה ראה בדמות אריה ולא פחד. אלא אי' בזה"ק דהנחש הוא היצה"ל ומוזה נתיירא יעקב אבינו ולכן אמר 'לישועתך קויתי ה' שאדם

חושב שיש לו משהו משלו אולם עליו לדעת שהכל מה' וזהו 'לישועתך קויתי ה', שעיקר התאמצות היצה"ר היא על ענין זה לסנוור עיני האדם שיחשוב שיש לו משהו, אולם על האדם להתאמץ שלא להיות מנותק אלא לדעת שהכל הוא מהקב"ה והכל הוא בהשגחה פרטית, וכל דבר קטן וגדול וכל מיני הכחות כולם הם רק מכח הקב"ה.

ויצו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר וגו': (מז טז.)

ברש"י מחז"ל: שנו בדבר מפני השלום, כי לא צוה יעקב כן, שלא נחשב יוסף בעיניו:

ראש הישיבה מגור שליט"א אמר [תשפ"א] בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל שאל: שלשנות מפני השלום, יובן כמו שאחז"ל שהקב"ה אמר לאברהם 'למה זה צחקה שרה וגו' ואני זקנתי' - שהיא אמרה 'ואדוני זקן', אלא ששינה הכתוב מפני השלום, שהדבר אמת רק שינוי יש כאן, וכן בשאר דוכתי שאמרו חז"ל שמונת לשנות מפני השלום, אבל כאן אם יעקב לא צוה כן אין זה שינוי מפני השלום, אלא שקר גמור. ומבאר: שאמנם לא היתה צוואה בפה, כי לא נחשב יוסף בעיניו, והכוונה ב'אביך צוה' - היינו שדרכי הנהגת יעקב אבינו במשך כל ימי חייו, היתה להתנהג במדת 'שא נא פשע אחיך וחטאתם', ולא לנטור איבה, זאת היתה המורשת של יעקב אבינו ע"ה, שגם אם 'רעה גמלוך' מ"מ צוה שיש לזכור שאלקים חשבה לטובה, וזה אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ללכת בדרכי ה'. ואי"כ עצם הדבר אינו שקר, רק מה שאמרו כאילו התייחס במסויים על מקרה זה ואמר כן לגבי יוסף הצדיק, בזה שינוי מפני השלום. ודפח"ח.

ויבך יוסף בדברים אליו: (מז י"ג.)

אמר ראש הישיבה מגור שליט"א [תשפ"א]: שעמדו המפרשים ובספה"ק בפשר בכיית יוסף הצדיק כאן, הרי כבר נתתיסו וכבו כשהתגלה אליהם, וכבר כמה שנים שהם רואים זה את זה, ואם לבני היה לשבטים לבדם לבכות בדברים אליו.

וי"ל שהיה זה בכי של התרגשות ותשובה [כדאיתא רבותי בבית ישראל בפרשתן], משום שנשא ק"ו בעצמו, אם האחים חוששים ממנו וכעסו אינו כעס עולם וכבר התחרטו והתפייסו עמו, וגם אלקים חשבה לטובה, ואעפ"כ כל כך הם מתחזקים ומבקשים ממנו סליחה שוב, כל שכן וכל שכן כמה חרטה וצער צריכים לאחוז את המכעים הבורא ית"ש שכעסו כעס עולם.

אכתביב לאתערכת

למערכת הגליון החשוב שלום וברכה,

בימים האחרונים נודע לי ושמח ליבי על יוזמה של כמה בחורים בישיבתנו הק', שלאור מעמד חיוק שנערך בישיבה בסיום שבו עוררו מאד מאד את ענין השלום והריחוק ממחלוקת, קיבלו על עצמם הבחורים בבחינה של עוררו את האהבה עד שתחפץ, לעשות חפץ מההתעוררות, בלימוד יום יומי בספר חפץ חיים, כתקנת רבינו האמרי אמת זי"ע, וכן לעורר את הרבים בנושא השלום.

ולאור ההתעוררות, לקחו על עצמם אותה קבוצה של בחורים יקרים ללקט ולאסוף מכל ספרי רבותינו זי"ע ולהבלחט"א מ"כ מרן האדמו"ר שליט"א ווארטעס ומאמרים בענין האחדות השלום וריחוק ממחלוקת בדרכי נועם. ניסיתי כמיטב ידי לסייעם, ובה"ה הינם עומדים לקראת גמרא אסיפת החומר.

והנה נודענו לגליונכם הנפלא ושמחנו קודם כל על יוזמתכם הברוכה בהבאת שלום, וכן על המאמרים והסיפורים הנוראים שאתם מביאים בענין השלום מרבוה"ק שזה מוסיף ועוזר לנו הרבה, ונשמח באם תוכלו לשלוח לנו מה שיש בידכם, וכן גליונות קודמים (לנו יש עתה רק שני גליונות האחרונים), וכן אם תוכלו לפרסם שכל מי שתחת ידו מאמרים סיפורים מכתבים או ווארטעס מ"כ מרן האדמו"ר מגור שליט"א או מכל רבותינו זי"ע נבג"מ בנושא השלום שישלח לכם ותעבירו לנו.

וזכות הרבים תעמוד לכם ותצליחו בכלל מעשיכם, ושנזכה לבנין בית הבחירה במהרה בימינו אמן.

החותם בברכת תודה
י.ב. משיגה בישיב"ק דחסידי גור

מעשה מרבוה"ק

הזהרו בגחלתו

סיפר הגה"ח רבי אליעזר דוד פרידמן זצ"ל:

כשהייתי לפני שנים רבות במלכוון שבאוסטרליה, נסעתי אל יהודי מתבולל בעל חנות טקסטיל ורציתי להתרימו למען ישיבת וויניץ. אותו יהודי היה שמו "אבא" ולפני המלחמה היה אברך בן עליה מחסידי זאריק [מנוע טריסק] אולם מחמת רוב תלאות ויסורים שעבר בשנות המלחמה עזב את דרך התורה והמצוות רח"ל.

נכנסתי עמו בשיחת מרעים, וראיתי שהוא מלא וגדוש בתורה ובחסידות, ולכן תמתי מה גרם לו לכפור בעיקר רח"ל. ובתוך דבריו סיפר לי, ששנה אחת קודם חג הפסח התכוון לנסוע אל רבי לילי הסדר, ושלה לנבאים להודיע להם על בואו [כדי שיוכלו להיות ערוכים מבעוד מועד]. אך באותם הימים דברו פרחי חסידי גור בעירו על ליבו לנסוע אל הרבי ה"אמרי אמת" זי"ע, ואכן הצליחו לשרלו והחליט לנסוע לגור לקראת חג הפסח, ולא הודיע כלל לחצר רבו על השינוי.

בערב פסח הגיע האברך לגור וצורתו של הרבי ה"אמרי אמת" כבשה את לבבו [ואמר לי אז בהתפעלות שהרבי מגור "האט ניקאכט עשרים וארבע שעות ביממה"!] אך כאשר נכנס אל הקודש פנימה נזף בו ה"אמרי אמת": "מה הינך עושה כאן", והוסיף והורה לו "ביום הראשון של חוה"מ תסע תיכף לזוויק" [מן הנראה שהכיר הרבי את בני משפחתו ובנאונותו הבין שביאתו לגור היה ע"י השתדלותם של פרחי החסידים, לכן הורה לו לחזור אל רבו, כדי שלא לגרום לו עגמת נפש, כי כאמור היה בעל כשרון גדול].

כחוו"מ נסע החסיד לזוויק, ויהי אך נכנס אל הקודש אמר לו רבו בקפידא "חד גדיא חד גדיא דויבין אבא בתרי זווי" - 'אבא' [כשהוא מכוון אליו ששמו 'אבא'] רוצה לקנות אצל שני רביס', אך בסוף יהיה כוויזי [פ'י ככסף המתנגל] ולא יאמין באף אחד... וכך עלתה לו לבסוף לאחר תלאות מלחמת העולם השנייה - והבחנתו ששלטה עליו לטותא דרבנן זו, שלא הצליח להתנתק מן הרעות כיוכות מפני קפידת רבו רח"ל.

מבאר החסידות

תפילין שבראש

נקרא עליך ויראו ממך - ואמרו - אלו תפילין שבראש". תמה החסיד ושאל: "והרי גם אני מניח תפילין, ולמה אין יראים ממני?". והרבי ענה: "בגמרא הרי כתוב אלו תפילין שבראש, ולא על הראש..." סיפור זה סיפר הרה"ק המהרי"ד מבעלזא זי"ע לבנו הרה"ק מבילגורייא, ביום שניכנס למצוות, וביקש ממנו: "השתדל נא להיות מקושר אל ה' יתברך בכל רמ"ח ושם"ה".

בשנת תקנ"ט, נלקח הרב בעל התניא זי"ע למאסר הרוסי, לאחר הלשנה נתעבת. כאשר נכנס המפקד לחדרו לקחתו למאסר, מצאו מעוטר בתפילין, ולמראהו נאחז רעדה ופחד. באותה שעה עמד שם החסיד רבי דובער ליטמאנס מליאזונא, ולמראה יראת המפקד, שאל את הרבי לפרש הדבר, ונענה: "הרי חז"ל דרשו את הפסוק 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה'

אל הבאר

בשבע שער פרשת ויגש הבאתם ווארט בשם הרבי הא"א זי"ע על הפסוק, "לכלם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חליפות" שהקשה על קושיית הגמ' מגילה, איך נתן לבנימין חמש חליפות, אפשר דבר שנצטרך אותו צדיק יכשל בו וכו', והקשה הא"א זי"ע מדוע לא הוקשה לגמ' גם על השלוש מאות כסף, וישיב בדרך צחות שאולי הכסף היה דורון דרשה שלא היה בחפתו כדאי' (סוטה לו): וחופים הוא לא ראה בחופתי ואני לא ראיתי בחופתי עי"ש. וראיתי מקום להוסיף שכידוע הרבי הפני מנחם זי"ע למי ששאלו אם ליסוע לחתונה של חבר, ובעיקר של אחים ומשפחה קרובה, היה מזרז להשתתף, ואפילו כשהשמחה התקיימה במרחקים, והיה מצוין לגמ' הנ"ל שבנימין קרא לבנו חופים על שם הוא לא ראה בחופתי ואני לא ראיתי בחופתי, הרי שהוא דבר של צער כשלא היה בחופתו. ואולי לפי זה, זה גם הסיבה שיוסף הוסיף סכום נכבד לבנימין, משום שרצה לרצותו על זה שלא היה בחופתו. **י.ז. מיושבי ערד**

להערות, תרומות איחולים ומכתבים למערכת
ניתן לפנות אלינו באימייל uniteddchassideiger@gmail.com
או בטלפון 718-218-5343

כנגד המברכים - ברכות מז"ט לבעלי השמחות בקהילתנו

ברכת מוזה טוב

לידידינו הרה"ח ר' יוסף אברמוביץ לאו"ט והרה"ח ר' אברהם מרדכי בן לאו"ט לרגל חתונתם נכנס מן הרה"ח ר' יעקב אברמוביץ לאו"ט לעול תורה ומצוות מאחלים ידידיך - שטיבל 48 - שטיבל בית ברליני מנוגים שטיבל הראולד - שטיבל בית יעקב

ברכת מוזה טוב

לידידינו הרה"ח ר' מנחם מרדכי לאו"ט ולהתנו והרה"ח ר' אברהם מנחם רובינפלד לאו"ט לרגל אירוסין בנו/נכדו מאחלים ידידיים - שטיבל 51 - שטיבל שפת אמת - שטיבל 55

ברכת מוזה טוב

לידידינו הרה"ח ר' חנניה יוסף מושקוביץ לאו"ט לרגל הולדת בנו מאחלים ידידיך - שטיבל בית ברליני

ברכת מוזה טוב

לידידינו הרה"ח ר' מנחם וינגרטן לאו"ט לרגל נישואי בנו החתן יעקב דוד הי"ו מאחלים ידידיך - שטיבל שפת אמת - שטיבל 46